

XIII. Mindazokon az állomásokon, amelyeken a forgalom rendszeres lebonyolítását darabárutorlódás veszélyezteti, a kiszolgáltatásnál a Magyar Vasúti Árúdíjszabás I. rész B) szakasz XXVI. fejezet 9. B)—d) 1. pontjában meghatározott fekbért 8 fillérről 20 fillérre, a XXVI. fejezet 9. B)—d) 2. pontjában meghatározott fekbért pedig 4 fillérről 10 fillérre felemljük. Azokat az állomásokat, amelyekre ez az intézkedés vonatkozik, az illető állomás forgalmi viszonyainak megfelelően a területileg illetékes üzletvezetőség állapítja meg, amiről az érdekelt fuvaroztató közönséget az állomáson kifüggesztett fali hirdetmény útján értesíti.

XIV. A Magyar Vasúti Árúdíjszabás I. rész B) szakasz XXVI. fej. 9. A)—2.—a)—6. pontjában foglaltaktól eltérően — budapest-dunaparti t. p. u., Budapest-Józsefváros, Budapest-Magdolnaváros, Budapest nyugati p. u., Budapest-Vizafogó, Budapest-Kelenföld, Kőbánya teher p. u., Kőbánya felső p. u. és Rákospalota—Újpest állomásokon a díjszabás-szerű 3 napi fekbérmentes időt 2 (kettő) napra szállítjuk le, az említett díjszabás XXVI. fej. 9. B)—d) 1. pontban megállapított fekbért pedig ugyanezen állomásokon 50 fillérre, a 9. B)—d) 2. pontjában megállapított fekbért pedig 30 fillérre felemljük.

XV. A kocsihány fokozódására tekintettel az építési anyagok és tüzelőanyagok forgalmát a budapesti állomások egymásközi forgalmából kizárjuk. Ebből a szempontból budapesti állomásoknak tekintendők a helyi árúdíjszabás II. rész.) 1. fejezet 6. pontjában felsoroltakon kívül még Budapest déli p. u., Budapest hengermalom, Budapest-Kelenföld és Rákos állomások is. Ez a korlátozás a Budapest-Székesfőváros Gázművei által feladott kokszküldeményekre nem vonatkozik. Egyéb kivételes és kellően indokolt esetekben a korlátozás alól felmentésért az érdekelteknek ezirányú kérelmeikkel közvetlenül az igazgatóság C. IV. osztályához kell fordulniok.

IRODALOM

A M. Kir. Kertészeti- és Szőlészeti Főiskola Közleményei. IX. évf. (Budapest, 1943.)

A 34 oldalra terjedő füzet mindössze három tanulmányt tartalmaz. **Somos András:** „Sárgahüvelyű bokorfab-fajták összehasonlító vizsgálata“ c. értekezése (3—13. old.) a matematikai statisztika eszközeivel veszi vizsgálat alá a budaörsi kísérleti telepen 1942-ben termesztett bab-fajtákat és a feltűnő hozamkülönbségek magyarázatát is megadja.

Igen érdekes **dr. Hazslinszky Betalannak:** „A nemesgesztenye, mint mézelő-növény c. közleménye (15—26. old.), amely gondos vizsgálatok szép eredménye.

Mivel a korszerű erdőgazdaság a szelidgesztenyének a jövőben nagyobb szerepet kíván biztosítani, és az erdészeti személyzet tagjai közül mind többen foglalkoznak méhészetrel, szükségesnek tartjuk **Hazslinszky** végső következtetését külön is hangsúlyozni, hogy t. i. a szelidgesztenye mint mézelő-növény is jelentős; ez a körülmény tehát még inkább növeli értékét.

Lászka Jenő: „A munkakockázat a kertészetben“ c. cikke (27—31. old.) néhány hasznos jótanáccsal szolgál, és kétségtelenül hozzájárul ahhoz, hogy a *gyakorlat* szívesen fogadja a legsürgősebb problémáival foglalkozó főiskola kiadványát.

Vízügyi Közlemények. XIV. évf. 1942. (Budapest, 1943.)

A m. kir. földművelésügyi minisztérium vízügyi műszaki főosztályának a kiadásában megjelenő *s Pataki Béla* szerkesztette magas színvonalú folyóirat 1—2. kettős száma teljes egészében, annak az előadás-sorozatnak szentelte hasábjait, amelyet a Magyar Mérnök- és Építész Egylet rendezett 1942 januárjában a szennyvíz-tisztítás kérdésének a megvitatására.

Nem szorult bővebb magyarázatra, hogy a magyar nép széles rétegeinek az egészsége, milyen nagy mértékben a jó ivóvíz függvénye, mennyire fontos tehát hazánk boldogulása szempontjából, hogy a műszaki tudás teljes fegyverzettel szívesen a közhasznú vizelátás terén is a jobb jövőt építő kormánytörvények segítségével.

Bíró Zoltán elnöki bevezetője rövid néhány mondatban is hiánytalan keretet adott a valóban nagyszabású felsorakozáshoz; őszintén sajnáljuk, hogy a kitűnő előadások tömegével nem foglalkozhatunk behatóbban, és a papírhány miatt éppen csak megemlíthetjük a munkában résztvevő szakemberek nevét és előadásuk címet.

Ezek a következők: *Zaitz László*: A csatornázás multja és történeti fejlődése (3—12. old.); — *Tomcsik József dr.*: A csatornázás és szennyvízkezelés közegészségügyi jelentősége (13—22. old.); — *Farkas Imre*: Csatornák tervezése és építése különös tekintettel vidéki városainak csatornázására és szennyvízkezelésére (23—31. old.); — *Hergár Viktor*: Adalékok a csatornázás költségéhez (32—45. old.); — *Gálhidy László*: A szennyvíz mechanikai tisztítása (46—56. old.); — *Andor György*: A biológiai szennyvíz-tisztítás (57—70. old.); — *Hidvéghy László*: A szennyvíz-tisztítás gépi berendezései (71—77. old.); — *Kendi Finály Lajos*: A szennyvíz-tisztító berendezések építési és üzemi költségei (78—84. old.); — *Magyar Kálmán*: Csoportos és házi csatornázás és szennyvíz-kezelés (85—96. old.); — *Vass Elemér*: A falu hulladékainak kezelése (97—104. old.); — *Maucha Rezső dr.*: A szennyvíz és a vízfolyások (105—136. old.); — *Szilágyi Gyula*: A szennyvíz mezőgazdasági hasznosítása (137—148. old.); — *Lesenyet József*: Az ipari szennyvíz értékesítése (149—169. old.); — *Szabó János*: A székesfőváros csatornázási viszonyai (170—182. old.); — *vitész Becske Kálmán*: Budapest és környékének csatornázása (183—196. old.); — *Szilágyi Gyula*: Összefoglalás (196—198. old.).

A folyóirat 3—4. kettős száma az első oldalakat *dr. Benedek József* és *Benedek Pál* emlékének szenteli, akiket — apát és fiát — egy év leforgása alatt veszített el a magyar vízimérnöki társadalom. Munkában és érdemekben gazdag életük jelentős eredményekkel szolgáltatta szakjuk fejlődését.

A füzet 5 hosszabb értekezést tartalmaz, amelynek mindegyike általánosabb érdeklődésre tarthat számot, különösen az erdőmérnökök körében, akik gyakran kerülnek vízszabályozási kérdések elé.

Dr. Bogárdi János: „Hordalékmozgás a folyószabályozásban” (207—265. old.); — *Mantuano József*: „Kisebb vízmosáskötési munkák” (266—275. old.); — *Mosonyi Emil*: „Hortobágytoroki árvízkapu tervezési munkálatai” (276—299. old.); — *Sikó Attila*: „Módszertan munka és sürgős tennivalók belvízrendezéseink terén” (300—314. old.) és *Komlósi Imre dr.*: „Új eljárás a turbulens folyadékmozgás sebességeloszlásának meghatározására” c. értekezései számokban, rajzabrákban és képekben hozzák közelebb a tárgyalt kérdéseket minden magyar mérnökhöz.

A folyóirat gyönyörű kiállítását — nem szégyeljük bevallani! — változatlanul őszinte irigységgel szemléljük.

M.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye. (77. kötet, 1943.)

19. sz. — *Bándy I.*: Tanulmányi kirándulás Szentendrére. — *Naszályi J.*: Észrevételek a „Csőtapogató készülék vízcsöves kazánokhoz” című cikkhez. — *Baskai E. dr.*: Színes témsók használatára mészko színezésére.

Értekezések-Beszámolók. — *Ullrich Z.*: A medvei Dunahíd. — *Krudy F.*: Mit vár a magyar nacionalizmus a mérnöki kartól. — *Csemege J. ifj.*: Hol állott egykor az óbudai királyi vár? — —: Közgyűlési Beszámoló.

20. sz. — *Feimer L. dr.*: A felrobbantott újvidéki vasúti híd kiemelése. — *Pirovits A.*: A „forgalom” és a „közlekedés” szavak hibás használata.

A Műszaki Világ. (VII. évf. 1943.)

19. sz. — *Árvay J. dr.*: A magunk erejével. — *Nagy E.*: A német hadiipar szervezete.

20. sz. — *Nagy E.*: Korszerű légvédelmi tűzérzés. — *Farkasfalvy I.*: A zenei képzettség, mint a technikai képzettség egyik tényezője. — *Nagy E.*: Hadihajók tűzérzése.

A Természet. (XXXIX. évf. 1943.)

4. sz. — *Wagner J. dr.*: A gyergyói-hegyekben. — *Ubrizsy G. dr.*: Újabb kutatások a növények légköréből. — *Kolosváry G. dr.*: A bálnakullancs.

5. sz. — *Péter M.*: A gyermekláncfű. — *Nadler H.*: Az esztergomi erdőben. (1. közl.) — *Regős J.*: Növényfajok megváltoztatása vegyi behatással. — *Láposi J.*: Gárdonyi és a természet.

6. sz. — *Nadler H.*: Az esztergomi erdőben. (2., bef. közl.) — *Homonnay N. dr.*: Látogatás a kisbalatoni madárfalun. — *Kolosváry G. dr.*: A hajószakáll.

A Vadászkutya. (IV. évf. 1943.)

9. sz. — *Erdődy R. gr.*: Kiállítás utáni gondolatok. — *Bölcskey I.*: A foxterrier. — *Kiss F. dr.*: A gödöllői vizslatdomító és vérebvezető tanfolyam. — *Elekes B.*: A tenyésztők kötelessége a kiállítással és versennyel kapcsolatban.

Az Időjárás. (XLVII. évf. 1943.)

5—6. sz. — *Berényi D. dr.*: Magyarország Thorntwaite-rendszerű éghajlati térképe és az éghajlati térképek növényföldrajzi vonatkozásai. — *Béll B. dr.*: A magaslégkör kutatása rövidhullámú adóberendezésekkel. — *Kakas J. dr.*: Repülőgépek felhőképző hatása. — *Ballenegger K.*: Szatmárnémeti és Nagykanizsa hőmérőfelállításai. — *Bacsó N. dr.*: Magyarország időjárása március és április havában.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXVI. évf. 1943.)

18. sz. — *Ulbrich H.*: A légpárnás akkumulátor és a súlyakkumulátor nyomásviszonyai. — *Vadász E. dr.*: Szulfátos ásványképződés a tokod-ebszónyi barnaköszénösszletben. — *Wietorisz R.*: A vágárképzésről.

19. sz. — *Hős Nagy L.*: A szélesfejtések ismertetése és azok alkalmazása a Chorinbányánál. — *Schmidt E. dr.*: Magyar bányamérnökök, mint a hazai földtani tudományok úttörői.

Fás Tudósító. (II. évf. 1943.)

37—38. sz. — *v. Simonkay Gy. és Barlai E.*: Válasz.

39—40. sz. — *Ráth-Végh K.*: Mi a korszerű és mi nem az?

Gazdatisztek Lapja. (XLVII. évf. 1943.)

10. sz. — Tisztogatást kérünk! — *Klie L.*: Egy meghiusult rádióelőadás. — *Nyul D.*: Miért van szükség a gazdatisztek érdekképviselőire? — *Dugár S.*: Gazdasági tanári hivatás.

Halászat. (XLIV. évf. 1943.)

9. sz. — *Mika F. dr.* és *v. Varga L. dr.*: A pénzes ér. — (6., bef. közl.) — *Unger E. dr.*: A legszebb plankton. — *ifj. Szabó Z. dr.*: A férfiscerskészet halászati munkaközössége. — *Vásárhelyi I.*: A rák életmódja, fogása, elterjedése és telepítése. (3. közl.)

Kémikusok Lapja. (IV. évf. 1943.)

10. sz. — *K. Finály I. dr.*: A magyar élelmiszeripar multja, jelene és jövő kilátásai. — *Engel M.* és *Rohoska M.*: Uran kolorimetriás meghatározása.

Kertészeti Szemle. (XV. évf. 1943.)

10. sz. — *Aczél M. dr.*: A növényvédelem feladata. — *Acsádi J.*: Időszzerű tápanyagopótlás a háborús kertészetben. — *v. cs. Szabó I.*: Karfiol-hajtás. — *Taba V.*: Kert-Magyarország felé.

Köztelek. (LIII. évf. 1943.)

37. sz. — *Dg.*: A mezőgazdasági főiskolák és a gazdasági akadémiák tanulmányi szabályzata. — *T-s.*: A lótenyésztő szervezetek és tejelődésük biztosítása. — *Felbán F. dr.*: Gazdaproblémák a hüvelyesek értékesítésével. — *Pörnczi J.*: A simabükköny. — *Mudra A.*: Van-e értelme az anyatövek vizsgálatának a búzanemesítésben? — *Zajtay A. dr.*: A cukorrepa melléktermékeinek felhasználása takarmányul. — *Westsik V.*: A búza üzemtani jelentősége. — *Réthly A. dr.*: Portugália és Magyarország csapadékvizsgálata.

38. sz. — *r — l dr.*: Mit kell minden gazdának tudnia beszoolgáltatási kötelességéről? — *Perneczky B. dr.*: Alapfizetés és fizetési pótlék a magánalkalmazottak fizetéséről szóló újabb rendeletben. — *Czirjék I.*: Néhány adat az 1942. évi ricinustermesztés eredményeiről. — *Horn M.*: Beszámoló a lovaszpontonai és az orosz rozsfajokról. — *Meisels L. dr.*: Még néhány szó a részes juhtartásról. — *Bálint Nagy J.*: Mennyi gabona marad aratás után a kisczarda tarlóján? — *Kun F.*: Tarlóhántás és sertéslegeltetés. — *Harmath K.*: A zöldségtermesztés jövedelmezősége.

39. sz. — *Reichenbach B. dr.*: Hogyan csökkenthetjük takarmányhiányunkat? — *r — l dr.*: A beszoolgáltatási kötelesség mérséklése a lábonálló termést ért elemi csapás esetén. — Mit kell tudnia a gazdának a rostonövények beszoolgáltatásáról. — *Gróf B.*: Ne levelezzük a napraforgót? — *Schandl J. dr.*: Mikor ellessünk? — *Zajtay A. dr.*: Az állatállomány takarmányellátása. — *Tanos V. dr.*: Üzemi vonatkozású tapasztalatok ausztriai gazdaságokban.

40. sz. — *Bezuk L.*: Fontos tudnivalók az olajosmagvak tárolásáról. — *Benkő Gy. dr.*: A Gabonaforgalmi Központ működési köre. — *Surányi J. dr.*: A ciroksarju mérgező lehet! — *Ujvárosy I.*: Kísérletek őszi bükkönyökkel szikes talajon. — *Horn A. dr.*: Mit tehet a gazdasági előjáró a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése érdekében? — *Tangl Harald dr.*: A szőlőmag, mint csirketakarmány. — *Berényi D. dr.*: A gyapottermelés Magyarországon éghajlati szempontból.

Magyar Méh. (64. évf. 1943.)

10. sz. — *Szabó K.*: Díszkertek mézelőnövényei. — *Hartwiger A.*: Az őszi cukorbetegségnél figyelembe veendő fontos körülményről! — *Bánhelyi F.*: Rekordesztenő: éhrajokban!

Magyar Statisztikai Szemle. (XXI. évf. 1943.)

7. sz. — *Thirring L. dr.*: Az 1941. évi népszámlálás és kérdésköre. — *Thirring L. dr.*: Természetes és tényleges népszaporodás a két legutolsó népszámlálás közt a trianoni és a visszacsatolt területeken. — *v. Surányi-Unger T. dr.*: Iparstatisztikai tanulságok.

Mezőgazdasági Közlöny. (XVI. évf. 1943.)

9. sz. *Réthly A. dr.*: A meteorológia oktatása a gazdasági főiskolákon. — *Guoth E. dr.*: Takarékoság a mezőgazdaságban! — *H. A.*: Az első világháború gazdasági következményei. — *M. E.*: A délkelet európai államok új gabonáirai. — *Ho.*: Háttarendszerű vízszabályozás — *M. B.*: A mezőgazdálkodás ciszterci munkásai. — *r. — a.*: A balti államok mezőgazdasági termése. — *M. B.*: Mezőgazdasági kutatómunka a Lengyel Főkörmányzóságban.

Nimród Vadászlap. (IV. évf. 1943.)

26. sz. — *Beretzky P. dr.*: Hozzászólás a vadászati tilalmi rendelkezéshez. — *Horváth Gy.*: Kisvadunk célszerű gondozása.

27. sz. — *Sólyom*: Egy fiatal vadász vallomása. — *Beretzky P. dr.*: Hóguza okozta a nyulpusztulást a szegedi határban. — *Kittenberger K.*: Kafferbivalyról. — *Nánássy F.*: Elébelövés nagysága. — *G. Lelovich Gy.*: A karvaly, mint pedzomadár.

28. sz. — *Sólyom*: Szeljegyzetek egy panaszos levélhez. — *Thuróczy T. dr.*: Helyesbítés.

Természettudományi Közlöny. (75 kötet, 1943.)

9. sz. — *Balogh B.*: A természettudományi emberszemlélet multja és jelene. — *Rapaics R.*: Rovarok viráglátogatóban. — *Keve A.*: A vándorgalamb. — *Baskai E.*: A vadgesztenye értékesítése. — *St. L.*: A földmágnességi erő mérése a tengeren. — *Koczkás Gy. dr.*: A 40 éves ultramikroszkop. — *Zimmermann F. dr.*: A föld mint gyógyszer.

Vadászat-Halászat. (XI. évf. 1943.)

17. sz. — *a. Balogh A.*: Kinek van hát igaza?

18. sz. — *g. Lelovich Gy.*: A solymászatról.

Vadászujság. (III. évf. 1943.)

26. sz. — *Mészáros P.*: Vadászterületeknek szabadkézből való haszonbérbeadása. — *Gyulavári J.*: Golyópuskák-golyólövés. — *Zsinszky*: Megfigyeléseimből.

27. sz. — *Szent-Ivány G. dr.*: A vadászati szakcsajtó és érdekviseleti tevékenység mai nehézségeiről. — *K. Benkő P.*: A „Rex” gyér-füstű lőpor. — *Nagy J. dr.*: Turulsólyom (*Falco rusticolus altaicus*). — *Mészáros P.*: A magyaróvári új Hubertusvadásztöltény.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

SCHWEIZERISCHE ZEITSCHRIFT FÜR FORSTWESEN. 1943. IX.

Larsen: A téli hideg hatása a bükk gesztképződésére. (*Die Bedeutung der Winterkälte für die Kernbildung der Buche.*) 265—273. old.

Az elmúlt termelési idényben döntött bükk törzsek között egész Európában igen sok volt az álgeszt. A szakkörök ennek az okát a legutóbbi 3 év erős téli faeinek keresték, és így került az irodalomba a „fagygeszt” (*Frostkern*) kifejezés.

A szerző Dánia különböző erdővidékein döntött bükk törzsek alapján azt állítja, hogy a bükk álgesztésedésének nem valamely gomba, hanem az erős téli fae, és évek multán a frissen képződött „fagygeszt”-et mikroszkóppal sem lehet megkülönböztetni az álgesztől.

Rüedi: Az erdőművelés gyakorlatából. (Aus der Praxis des Waldbaues.) 283—288. old.

A néha erősen elméleti irányban eltolódó szakirodalmi vitákból a gazdaságnak alig van haszna; egy-egy tétel helyességét vagy téves voltát gyakran csak évtizedek kísérletezése és tapasztalatai tudják igazolni (idegen fajok megtelepítése!). Az árnyattűrő fajok túlzott felkarolása pl. az értékes tölgy és vörösfenyő háttérbe szorítását eredményezte, pedig ezeknek kétségtelenül nagyobb szerepet kell biztosítani a jövő erdeiben.

Bornebusch: A mag és csemete származásának az ellenőrzése Dániában. (Die Kontrolle der Samen- und Pflanzenherkunft in Dänemark.) 288—290. old.

Az igen fontos feladatot a Dán Erdészeti Egyesület egyik különbizottsága vállalta magára, a munka tehát teljes egészében magánvállalkozás és mégis olyan kifogástalan, hogy Dánia méltán büszkélkedik vele.

DER DEUTSCHE FORSTWIRT. 73/74—79/80. sz.

Abetz: az előhasználatok és a ritkítási üzemmód fokozása a háború alatti és utáni faszükséglet fedezésének a biztosítására. (Verstärkung der Vornutzungen und Lichtwuchsbetrieb zur Sicherung der Holzbedarfsdeckung in und nach dem Kriege.) 305—309., 313—315. és 321—322. old.

Németország 1938 óta a háború előtti rendes fatermelésének az évi mennyiségét 50%-kal volt kénytelen emelni. Ezt a többletet elsősorban a gyérítések fokozásával kívánta előteremteni. A szerző megállapítása szerint a birodalom számos erdővidékén — különösen a vasutaktól távolos részekben — még mindig nem folyik olyan mértékű gyérítés, amilyent a korszerű erdőművelés és a háborús gazdálkodás érdekei megkövetelnének. Nem tagadja azonban azt sem, hogy az igen belterjesen kezelt erdőgazdaságok a gyérítések fokozásával nem lehetnek tovább, ezekben az évi famennyiség növelése csak az erdőtöke csonkításával volt lehetséges. Jó segítséget jelent a szükségben az új ritkítási üzemmód bevezetése is. Ez nagy fatömegek mozgósítását teszi lehetővé, de a legjobb növekvésű és legértékesebb törzsek gondos kímélésével növedék formájában nagyrészt pótolni tudja a túltermelés nyomán keletkezett hiányokat.

A megoldás különböző lehetőségeiről a szerző részletes tájékoztatást nyújt, és kiemelten hangsúlyozza, hogy lomberdőgazdaságokban csak a fiatalosok bekerítése, a szarvasállomány negymértékű apasztása (ill. a kerítésen belül a teljes kilövés!) biztosíthatja a kívánt sikert.

Herwig: Tervezet a községi erdők berendezéséhez. (Ein Vorschlag zur Forsteinrichtung im Gemeindewald.) 330—332. old.

Az üzemtervi nyomtatványok célszerű egyszerűsítésével jelentős munkát lehet megtakarítani a szakérdekek legcsekélyebb sérelme nélkül.

INTERNATIONALER HOLZMARKT. 32—39. sz.

H. W. L.: Az európai országokban a háború előtt és alatt használt favédő szerek. (Übersicht über die in den verschiedenen europäischen Ländern vor dem Krieg und während desselben benutzten Holzschutzmittel.) 32. sz. 39—45. old.

Igen tanulságos felsorolás, amelynek a részletezésére azonban nem térhetünk ki.

—: **A hőmérséklet és légnedvesség mérése és szabályozása a fafeldolgozó iparban.** (Messen und Regeln von Temperatur und Luftfeuchtigkeit in der Holzverarbeitenden Industrie.) 34/35. sz. 38—47. old.

A legújabb műszerek és berendezések ismertetése kítűnő fényképekkel.

Brockmann: Alpesi lúcek vörösrevesedése. (Rotfäule an Alpenfichten.) 36. sz. 13—17. old.

A szerző megállapításai szerint számos megvizsgált esetben a vörösrevesedésnek a zöld ágak lenyесése volt az oka. Mivel ez az eljárás a törzs tömegnövedékére sem előnyös, alkalmazásával nagyon csínján kell bánni.

Perzina: Néhány szó Saõ Paolo erdõgazdaságáról. (Forstliches aus Saõ Paulo, Brasilien.) 36. sz. 18—20. old.

Az általános adatokon kívül a főbb fafajok teljesítőképességét és műszaki értékét is ismerteti.

Halbritter: A famegmunkáló gépek elõtölásának fokozódó mechanizálása. (Mehr Möglichkeiten zur Mechanisierung des Vorschubes an Holzbearbeitungsmaschinen.) 36. sz. 37—39. old.

A legújabb megoldásokat írja le.

Vogel: Fagázfa (Tankholz.) 36. sz. 39—41. old.

A helyes tüzelést mutatja be néhány képen.

Vogel: Faszéngenerátorok gépjárművek részére. (Holzkohlegasgeneratoren für Kraftfahrzeuge.) 36. sz. 44—46. old.

A korszerű megoldás sok lehetőségeit ismerteti.

Rüb: A generátorfa feldolgozása. (Die Aufbereitung von Generatorholz.) 37/38. sz. 33—34. old.

Az igen érdekes közleménynek nemcsak a szövege érdemel figyelmet, hanem az azt kísérõ 17 fénykép is, amely a tárgyról szinte önmaga is kielégítõ felvilágosítást ad.

—: **Egy európai fagazdasági iparosítási terv felállítása.** (Aufstellung eines europäischen holzwirtschaftlichen Industrialisierungsplans.) 39. sz. 9—18. old.

Az „Európai Fabizottságnak”-nak Salzburgban tartott legutóbbi ülése (május 10—12.) a fagazdaság iparosításának az előmozdítását is munkarendjébe vette, és úgy határozott, hogy ezt a tárgyat sorozatos üléseken minden részletében megvitatja. Az első ülés színhelye Danzig volt, ahol július 18.-án 10 európai nemzet szakképviselői ültek össze és 3 napi szorgalmas munka eredményeképpen le is fektették a nagyszabású tervezet alapelveit. Az ülések során tett előterjesztések közül különös figyelmet érdemelnek Luostarinen (Finnország), Flach (Németország), Hansen (Dánia), és Niemann (Németország) előadásai; ezeket a folyóirat bő kivonatokban közli.

JOURNAL FORESTIER SUISSE. 1943. 4—6. sz.

Petitmermet: A száz éves Svájci Erdészeti Egyesület. (A l'occasion du centenaire de la Société forestière suisse.) 81—88. old.

Az egyesületnek a svájci szövetségi állam erdészeti igazgatás vezetőségével egyetértésben száz esztendő alatt végzett eredményes munkásságát ismerteti. Főleg az egyesület szorgalmazásának köszönhető,

hogy az erdészeti tudományokat 1855 óta az egyetemen adják elő, hogy 1902-ben megalkották az új erdészeti törvényt, de a kopárok fokozott erdősítése, az erdészeti kísérleti állomás létesítése, az erdészeti tudományok fejlődése is az egyesület buzgalmát dicséri.

Favre: A törzsenkinti ellenőrzéssel egybekötött száraló eljárás ötven éve a couveti erdőben. (Cinquante années d'application de la Méthode du contrôle à la forêt de Couvet, Jura neuchâtelois.) 88—94., 116—122. és 138—149. old.

A 3 éve elhunyt nagynevű *Biolley*-nek az emlékezetére írt tanulmány, amely az eljárás feltalálóját, az erdőrendezés nagy reformátorát minden elgondolásában újból igazolja.

Gonet: Az erdőgazdaság követelményei. (Les exigences de l'économie forestière.) 109—116. old.

Az erdő — különösen a magánerdő — erélyesebb védelmét sürgeti és a hozadék fokozásának a módzatait, valamint az ebből a szempontból szóba jöhető műszaki és jogi intézkedéseket ismerteti a svájci országos munkatervet egybeállító tanácskozásokon (Journées du Plan d'extension national) tartott előadása alapján.

Rieben: Állandó favágók. (Equipes permanentes de bûcherons.) 123—125. old.

Állandó favágók szerződtetésének az előnyei: 1. nagyobb ügyeséget és gyakorlatot szereznek munkájukban, mint az alkalmi munkások, tehát jobb munkát is végeznek, 2. az erdészeti személyzet állandóan rendelkezhetik velük, 3. különös erdei munkákra is könnyebben kioktathatók, 4. könnyebben felelősségre vonhatók, 5. a kellően képzett és becsületes munkás, aki állandó kenyérkeresetét biztosítottnak tudja, nem lép fel túlzott igényekkel munkaadójával szemben.

REVISTA PĂDURILOR 1942. 7—12. sz.

Vintila: A mézgás-éger fájának a műszaki tulajdonságai. (Cercetări cu privire la însușirile tehnologice ale lemnului de anin negru.) 273—287. old.

A romániai éger fájának a szilárdsági adatait a törzsalakkal, a kéregvastagsággal, az évgűrök szélességével és a fatest nedvességi fokával hozza összefüggésbe, és a fa hajlító szilárdságáról újonnan szerkesztett táblázatokat is közöl.

Petcuț és Cretzoiu: Harmadszori hozzászólás a Duna és a Déli-Kárpátok közötti erdők növényvilágának az ismertetéséhez. (A treia contribuție la cunoașterea florei pădurilor dintre Dunăre și Carpații Sudici.) 288—297. old.

A lap 1936. évi 2. és 1940. évi 12. számában közöltek kiegészítésként a bükk és a tölgy változatait és lelőhelyeit ismerteti.

Stnei: Az erdőgazdasági műszaki kérdések megoldásakor előálló nehézségek. (Greu i întâmpinate în rezolvarea problemelor tehnice forestiere.) 298—300. old.

A legtöbb bajnak oka Romániában is a szakemberek nagy hiánya.

Georgescu és Morariu: Egy érdekes tölgyfajta. (Un interesant stejar de cultură.) 301—303. old.

A szerzők a „*Quercus polycarpa* Schur., var. *sublobata* C. Georg. et I. Mor.” nevet adták annak a tölgyváltozatnak, amelyet ők fedeztek fel a bukaresti Ioanid-parkban.

Haralamb: Hozzászólás a hegyi legelők növényvilágának ismeretetéséhez. (Contribuțiuni la cunoașterea florei fânețelor de munte.) 304—307. old.

A Valachiában Corbeni-nél lévő fensík talajjellegző növényeit írja le.

Witting: A föld tulajdonosa és a vadász. (Proprietarul solului și vân orul.) 308—311. old.

Az erdőbirtokos és a vadászati jog bérlője közti érdekellentétek kiegyenlíthetőségének a módját keresi.

Georgescu, Morariu és Cretzoiu: Kiegészítő közlemény a romániai tölgyfajták ismeretéhez. (Contribuțiuni la cunoașterea speciilor de quercus din România.) 349—359. old.

A szerzők a Romániában előforduló valamennyi tölgyfajta meghatározására alkalmas kulcsot adnak. A meghatározás alapjául a levelek, valamint a makk alakja, állása és kocsánya szolgál.

Pașcovișchi: A *Quercus virgiliana* Ten. Runceni-ben. (*Quercus virgiliana* Ten. in pădurea Runceni.) 360—366. old.

A címben említett tölgyfajta a buzău-i kerületben levő egyik elegyetlen tiszta tölgyesben fordul elő *Quercus pubescens*-sel elegyesen.

Vlad: A vörösfenyő alakí és élettani sajátosságai erdőtenyésztési szempontból. (Proprietățile morfologice și biologice ale rășinoaselor, privity din punctul de vedere al culturii pădurilor.) 367—373. old.

A tanulmány tárgya: a fa alakja, gyökérrendszere, a törzs és a korona fejlődése, továbbá a felújulás, világosság, hőmérséklet, csapadék és a talaj iránt támasztott igényei, a széljárások hatása, az állomány-nak a talajra kifejtett hatása s végül a vörösfenyő ellenállóképessége külső behatásokkal szemben.

Cotta: Néhány szó a nagyvad igényeiről. (Contribuțiuni la cunoașterea exigențelor vânatului mare fată de gospodăria din păduri.) 374—387. old.

Főleg a szarvas és medve s néhány szárnyas, különösen a siket-fajd életfeltételeit vizsgálja különböző erdőgazdasági üzemekben, mégpedig az erdőnek a vadra és a vadnak az erdőre kifejtett kölcsönös hatása alapján. A nagyvadnak legjobban megfelel az elegyes állományú, teljes sűrűségű olyan nagykiterjedésű erdő, amelyikben a korosztályok megoszlása többé-kevésbé szabályos, ahol nem legeltetnek, nincsenek beszögelések s a kevés számú tisztás az erdő szélétől nagy távolságra terül el.

Roșu: A câmpeni-i gereb. (Grebla opritoare de la Câmpeni.) 437—449. old.

Az említett berendezést a jégzajlás majd minden télen újból és újból megrongálta, tönkretette. A szerző olyan újabb gerebet tervezett, amelyik télire leszerelhető. Az erre vonatkozó számításokat is közli.

Rădulescu: A Duna deltája erdőgazdasági szempontból. (Delta Dunării din punct de vedere silvic.) (450—459. old.

A Duna deltájában levő és mintegy 425.000 ha-nyi terület, erdőviszonyait ismerteti. Rámutat a román államerdészet erőfeszítéseire, amelyekkel a terület erdősültségi százalékát emelni kívánja. A vidéken általában a fűz és a nyár tenyészik a legjobban. A tengerparti homok erdősítése során a kanadainyárral érték el szép eredményeket.

Georgescu: A tölgy tömeges kiszáradása. (Uscarea in masă a stejarului.) 460—465. old.

A Prahova, Jalomija, Argeş és Neajlov folyók eredetének a vidéken a kocsányos-tölgy az utóbbi években tömegesen pusztult ki. A szerző a fák szíjácsában megtalálta a betegséget okozó gombát, amelyet a *Ceratostomella*-k közé soroz.

Paşcovschi: Egérkárosítás egyik-másik délszaki fafajon. (Atacul şoarecilor asupra unor arbori exotici.) 466—468. old.

A leírt károsításokat a szerző Temesvár környékén *Ginkgo biloba* L., *Liriodendron tulipifera* L., *Fraxinus americana* L. és *Cladrastis lutea* K. Koch fajokon figyelt meg.

Haralamb: Kiegészítő közlemény a hegyvidéki legelők növényvilágának az ismeretéhez. (Contribuţiuni la cunoaşterea florei fâne-lor de munte.) 469—474. old.

A szerző azonos tárgyú tanulmánysorozatának a folytatása. Ebben a közleményben a Bucsecs hegyvidék legelőinek jellegzetes, főként éves növényeit sorolja fel.

KÜLÖNFÉLÉK

HALÁLOZÁSOK.

Csik-Szent-Mártoni Szabó József †

Szakunk nagyjai sorából ismét kidőlt egy férfi, aki mint erdész és mint ember mély nyomot hagyott kortársai emlékezetében: *Csik-Szent-Mártoni Szabó József* ny. miniszteri tanácsos, kincstári erdőigazgató, a hadiékítm. II. o. polg. érdemkereszt, a Signum Laudis tulajdonosa, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja, f. hó 10-én, 80 éves korában Kolozsvárott elhunyt.

Kevesen vannak már, akik *Szabó József* nevét nemcsak hírből ismerik, hanem alkalmuk volt őt munkája nyomán követni akkor, amikor tudását, tapasztalatait és munkakészségét az ország legjelentősebb és legnagyobb terjedelmű erdőgazdaságának az élén érvényesíthette.

Pontos munkatervvel jött Máramarosba, s a kincstári erdészeti főosztály akkori nagynevű főnökeinek elgondolásaival teljes összhangban kezdett hozzá a kárpátaljai fenyvesek legkényesebb kérdésének, a gyérítéseknek a gyakorlati megoldásához.

Fátuma szakunknak, hogy legjobbjaink mindig akkor kénytelenek munkahelyüket elhagyni, amikor nagyértékű tapasztalataikat és tudásukat gyümölcsöztetni alkalmuk nyílik. Talán éppen ebben a körülményben kell keresnünk szakunk mai kedvezőtlen politikai és gazdasági helyzetének kulcsát.

Szabó József sem volt kivétel.

Súlyos helyzetben — az első világháború derekán — vette át a máramarosszigeti erdőigazgatóság vezetését, s alighogy sikerült a csapataink előnyomulása során felszabadult határterületeken a tátongó háborús sebeket bekötöznie s tulajdonképeni munkatervének megvalósítását kézbevennie, az 1918—1920. évek gyászos eseményei tevékenységét holtpontra juttatták.